

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
психології і соціології
Протокол № 9 від 18.02.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

_____ Каріна НЕМАШКАЛО

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

(вид практики)

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	«Психологія»

Розробник(и):

д.психол.н., проф.,
зав. каф. психології і соціології
д.психол.н., проф.,
проф. каф. психології і соціології
к.психол.н., доц.,
доц. каф. психології і соціології

Жанна Богдан

Наталя Афанасьєва

Ірина Ушакова

**Завідувач кафедри
психології і соціології**

підпис

Жанна Богдан

Гарант програми

підпис

Наталя Афанасьєва

Харків
2025

Вступ

Практика є обов'язковим компонентом підготовки фахівців із вищою освітою. Практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення.

Робочу програму *переддипломної* практики складено, відповідно до освітньої програми "Психологія" другого (магістерського) рівня спеціальності 053 "Психологія", Положення про організацію практики студентів Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця введеного в дію наказом університету № 36 від 23.01.2025 року, що розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (зі змінами), внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені С. Кузнеця, введеного в дію наказом університету № 36 від 23.01.2025 року, стандарту вищої освіти.

1. Характеристика, мета, завдання та результати *переддипломної* практики

1.1. Характеристика *переддипломної* практики

Кількість кредитів	Загальна кількість годин		Вид контролю	Семестр
	330 годин			
11	З них:		ЗВІТ	3-й
	практика	самостійна робота		
		330		

1.2. Мета *переддипломної* практики – закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, формування у майбутнього психолога професійного вміння приймати самостійні рішення в певних умовах зовнішнього середовища, оволодіння здобувачами сучасними методами, формами організації своєї діяльності.

1.3. Основні завдання та результати *переддипломної* практики

Завданнями переддипломної практики є:

застосовувати загальнотеоретичні та прикладні знання при розробці конкретних проєктів з психологічної проблематики;

використовувати психологічні підходи для організації конкретних

психологічних досліджень;

представляти результати практичної роботи у звітах;

застосовувати математико-статистичні методи для репрезентації результатів науково-практичних розробок;

планувати проведення науково-практичного дослідження;

застосовувати необхідні методи для реалізації поставленого завдання;

використовувати відповідні кількісно-якісні методи емпіричного аналізу отриманих даних;

інтерпретувати отримані результати відповідно до поставлених завдань;

застосовувати комп'ютерні технології;

визначати репрезентативність отриманих даних відповідно до математико-статистичних методів обробки;

брати участь у формуванні висновків і рекомендацій.

Основним завданням переддипломної практики є формування загальних та спеціальних компетентностей, які потрібні для майбутнього фаху. Пройшовши практику, здобувачі освіти мають досягти результати відповідно до освітньо-професійної програми:

Результати навчання	Загальні компетентності	Спеціальні компетентності
РН2	ЗК1, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7	СК2, СК3, СК4, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12
РН4	ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7	СК3, СК8, СК9, СК11, СК12
РН5	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9	СК2, СК3, СК7, СК9, СК12
РН6	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9	СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12
РН8	ЗК4, ЗК5, ЗК8	СК12
РН11	ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9	СК2, СК3, СК5, СК7, СК9, СК10, СК11
РН12	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК8, ЗК9	СК1, СК5, СК7, СК8, СК11, СК12
РН13	ЗК1	

Примітка:

РН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

РН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

РН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

РН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

РН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

РН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

РН12. Розробляти технології психологічного супроводу особистості, організацій, індивідуального та групового консультування, навчання.

- РН13. Пропонувати власні способи вирішення психологічних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
- СК11. Здатність самостійно обирати або професійно розробляти та етично застосовувати оптимальні методи та програми психологічного втручання для розв'язання складних питань.
- СК12. Здатність до особистісного та професійного зростання.

2. Зміст та організація проведення переддипломної практики

Перед початком переддипломної практики здобувачі одержують: інформацію щодо оформлення всіх необхідних документів; інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки від керівника практики закладу вищої освіти, необхідні документи (оформлений щоденник й індивідуальне завдання тощо).

Керівник переддипломної практики повідомляє здобувачам про систему звітності з практики, розроблену на кафедрі. Прибувши на базу практики, здобувачі мають подати керівникові бази (обраної організації) щоденник,

дотримуватися прийнятого на базі практики режиму та регламенту роботи, правил охорони праці, техніки безпеки з обов'язковим проходженням інструктажів.

Під час практики за кожним здобувачем закріплюється робоче місце в одному з підрозділів, яке має відповідати специфіці та темі дипломного проектування, направленості науково-дослідної роботи здобувача та можливості здійснення кваліфікованого керівництва його роботою.

Розподіл здобувачів за базами практик здійснюється кафедрою спільно з відділом практики університету, а за конкретними місцями – керівником практики. Місце проходження практики здобувачі можуть підбирати самостійно, з дозволу кафедри та за погодженням із керівником практики. Відповідальна особа забезпечує здобувачів-практикантів програмою практики, здійснює контроль за організацією та проведенням практики, дотриманням її термінів і змісту, організацією захисту звітів про проходження переддипломної практики, підводить підсумки практики.

Виконання програми практики здійснюється відповідно до складеного здобувачем та затвердженого керівником практики від університету індивідуальним планом практики, який містить етапність і термін виконання завдань практики. Індивідуальний план заноситься в щоденник практики здобувачем і хід його виконання контролюється як керівником від закладу вищої освіти, так і керівником від бази практики.

Контроль за якістю проходження здобувачем переддипломної практики проводиться керівником від закладу вищої освіти на загальновідомих принципах навчання в університеті згідно зі всією програмою практики, а контроль керівником практики від бази практики передбачає щотижневу перевірку щоденника щодо виконання здобувачем програми практики. За результатами проходження практики керівником практики від бази складається характеристика-відгук на здобувача.

Результатами проходження переддипломної практики є:

1. Формування звіту за результатами проходження переддипломної практики (Додаток В).
2. Заповнення щоденнику за результатами проходження переддипломної практики (Додаток Б).
3. Захист звіту за результатами проходження переддипломної практики.

Основні вимоги до оформлення переддипломної роботи та календарний графік (табл. 1).

Календарний план переддипломної практики

№ п/п	Зміст практики	Номер тижня
1	Прибуття на базу практики, проходження інструктажу з техніки безпеки, знайомство із закладу та його структурою, зустріч з керівником практики, складання індивідуального плану роботи	1
2	Вивчення документації (наприклад, психологічних карт), спостереження за роботою психолога або консультанта, який працює з колективом, аналіз методик, що використовуються	2
3	Аналітичний огляд джерел, вибір методів та методик дослідження відповідно меті та завданням переддипломної практики. Аналіз практичних методів роботи, підготовка матеріалів для роботи (тести, опитувальники)	3
4	Проведення емпіричного дослідження. Інтерпретація отриманих результатів	4
5	Розробка рекомендацій та формулювання висновків, які було отримано під час проходження переддипломної практики	5
6	Дороблення зауважень керівника, остаточне формулювання висновків. Оформлення звіту із проходження практики	6
7	Підготовка ілюстраційного матеріалу у вигляді презентації, яка повинна відповідати розкриттю обраної теми та демонструвати отримані результати переддипломної практики. Захист	7

За результатами проходження практики здобувачі складають звіт, у якому міститься теоретичний, емпіричний та рекомендаційний матеріал, охайно та правильно оформлений, відповідно до вимог. За змістом звіт повинен мати вичерпні письмові відповіді на всі питання програми переддипломної практики.

3. Вимоги до баз переддипломної практики

Місцями та базами переддипломної практики здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 053 Психологія можуть бути бізнес-центри, кадрові агентства, центри профорієнтації, підприємства або будь-яка інша установа, де можна отримати практичний досвід галузі психології. Вони визначаються договорами, що укладаються університетом, чи службовими записками під час проведення у власній базі практики. Здобувачі можуть проходити практику по одному або групою (по 2 – 5 осіб).

Бази практики, які залучають для проведення переддипломної практики здобувачів, мають відповідати таким вимогам та критеріям:

- 1) наявність структур, що відповідають освітній програмі "Психологія";
- 2) забезпечення можливості проведення переддипломної практики згідно з наведеною програмою практики;

3) забезпечення кваліфікованого керівництва переддипломною практикою здобувачів;

4) створення необхідних умов для отримання здобувачами в період проходження практики знань та практичних навичок за фахом;

5) наявність можливості проводити емпіричне дослідження з урахуванням тематики переддипломної практики;

6) надання здобувачам права користування бібліотекою, методичною, науковою та іншою документацією, необхідною для виконання програми переддипломної практики.

Базою практики може бути фізична особа-підприємець, з найманими працівниками. Види діяльності, якими займається фізична особа-підприємець, мають відповідати профілю освітньої програми «Психологія». У разі підписання договору з фізичною особою-підприємцем до нього необхідно додати (копії): свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця, витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, диплом про вищу освіту фізичної особи-підприємця.

Здобувач, що навчається в закладі вищої освіти та одночасно зареєстрований фізичною особою-підприємцем не може проходити практику у себе та бути керівником практики від бази практики.

Університет завчасно, а саме не пізніше, ніж за 3 тижні до початку практики укладає прямі договори на її проведення за формою, визначеною в додатку А.

У форму договору про проведення практики здобувачів закладу вищої освіти можуть бути внесені зміни за погодженням сторін. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Як правило, вона визначається на період переддипломної практики.

Індивідуальний план переддипломної практики здобувача повинен бути узгоджений із планом роботи організації, що є базою практики. У період практики здобувачі підпорядковуються всім правилам внутрішнього розпорядку і техніки безпеки, встановленим у підрозділі і на робочих місцях.

Після закінчення практики здобувачі оформляють всю необхідну документацію відповідно до вимог програми переддипломної практики.

4. Вимоги до звіту переддипломної практики

Після закінчення практики здобувач звітує про виконання програми практики та індивідуальних завдань на основі зібраного фактичного матеріалу,

здобутих знань і обсягу виконаних робіт, складає письмовий звіт про проходження відповідного виду практики. Звіт містить такі розділи (табл. 2).

Таблиця 2

Структура звіту з переддипломної практики

Розділ	Кількість сторінок
ВСТУП (актуальність обраної теми, аналіз останніх вітчизняних та зарубіжних досліджень, об'єкт, предмет, мета, завдання та методи дослідження, вибір психологічних (3-4) валідних, достовірних, надійних методик та методів математичної статистики, описання вибірки респондентів)	до 2 стор.
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА (аналіз понять за темою роботи, авторських доробок, що носять теоретичний характер, висвітлення вітчизняного і зарубіжного досвіду з досліджуваної проблематики)	до 10 стор.
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНА ЧАСТИНА (детальний опис досліджуваної вибірки, методик дослідження та окремих методів, які застосовувалися у процесі переддипломної практики, описання емпіричних результатів експериментального дослідження, надання практичні рекомендацій)	до 16 стор.
ВИСНОВКИ (повинні розв'язати поставленні завдання курсової роботи)	до 2 стор.
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ (кількість джерел – 15 позицій, серед них мінімум 5 – позицій, 40 % з яких мають бути за останні 5 років, у список літератури за тематикою к/р доцільно включити не менше 5 публікацій викладачів університету та випускаючої кафедри)	мінімум 15 позицій
ДОДАТКИ	за необхідністю

Керівник практики аналізує та оцінює проведену практикантом роботу за такими критеріями:

- теоретичні та практичні знання;
- самостійність дослідницької експериментальної роботи;
- інформованість практиканта про стан питання в теорії та практиці проблеми, що вивчається;
- адекватність методики дослідження предмету, що вивчається;
- рівень володіння науковою мовою, поняттями психології;
- чітке оформлення тексту, висновків, рекомендацій.

Після завершення переддипломної практики здобувач подає керівникові для перевірки таку документацію:

1. Щоденник проходження практики.
2. Звіт про виконання програми практики.

Об'єм до 30 стор. Текст звіту може містити відповідні розрахунки, пояснення, таблиці, схеми, діаграми тощо. Складений звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок.

Звіт перевіряє і затверджує керівник практики як від базового підприємства, так і від університету.

Підсумкова кількість балів, набута здобувачем вищої освіти за результатами проходження практики, ураховує:

- відгук керівника від бази практики;
- відгук керівника від кафедри;
- презентацію здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповіді на запитання.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили у призначений термін звіт із практики, будуть мати академічну заборгованість.

5. Підбиття підсумків переддипломної практики

Відповідно до Положення про організацію практики здобувачів у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, затвердженого наказом 23.01.2025 р. № 36, після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми практики та індивідуальних завдань. Звіт оформлюється відповідно до вимог встановлених кафедрою. Звіт має містити інформацію про конкретно виконану здобувачем роботу за період практики, короткий опис діяльності підприємства або організації, що є базою практики, висновки, пропозиції, список використаної літератури тощо.

Письмовий звіт з практики проходить перевірку на рівень унікальності. Перевірку здійснюють із використанням інтернет-сервісу StrikePlagiarism.com (<http://strikeplagiarism.com>), застосування якого регламентовано відповідними угодами університету, на основі внутрішньої бази документів університету (синхронізованої з репозитарієм університету) та відкритих інтернет-ресурсів. Перевірку для здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця проводять безкоштовно. Підписаний і оцінений звіт, безпосередньо керівником від бази практики, подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Звіт практики захищається здобувачем перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики від кафедри, викладачі кафедри, які викладали спеціальні дисципліни, і, по можливості, керівники практики від баз практики.

Комісія приймає звіт у здобувачів у навчальному закладі, в окремих випадках – на базах практики.

Захист звіту з переддипломної практики здійснюють упродовж тижня після закінчення терміну проходження практики. Захист звітів із переддипломної практики приймає комісія, що складається з викладачів кафедри психології і соціології, за наявності у здобувача звіту із практики. У процесі відповідей на поставлені запитання комісія визначає, наскільки здобувач орієнтується в матеріалі, викладеному у звіті, і ступінь його професійної підготовки.

Диференційована оцінка за практику виставляється у відомість обліку поточної і підсумкової успішності та в індивідуальний навчальний план здобувача (або залікову книжку) за підписами членів комісії. Оцінка за практику враховується при призначенні рейтингової позиції здобувача.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили у призначений термін звіти з практики, будуть мати академічну заборгованість.

6. Критерії оцінювання результатів переддипломної практики

Оцінка результатів проходження та захисту практики проводиться за 100-бальною системою оцінювання результатів навчання, прийнятою в Університеті.

Підсумкова кількість балів, набута здобувачем вищої освіти за результатами проходження практики, враховує:

1) відгук керівника від бази практики, у якому обов'язково зазначається:

- повнота виконання здобувачем програми проходження переддипломної практики;
- якість написання здобувачем звіту про проходження практики, його відповідність установленим вимогам, реаліям бази практики;
- рівень підготовленості практиканта до професійної діяльності за теоретичними знаннями і практичними навичками;
- ставлення здобувача до роботи, його організованість і дисциплінованість;
- практична значимість пропозицій практиканта, викладених у звіті, щодо поліпшення певних аспектів завдань, що вирішуються тощо;
- вміння працювати в колективі, рівень комунікабельності, громадську позицію та інші особисті риси, що проявились під час практики;

2) відгук керівника від кафедри, у якому обов'язково зазначається:

- відповідність виконання поставлених завдань встановленим терміном календарного графіка;
- ступінь та повнота вирішення питань, які розглядаються в роботі;
- якість написання здобувачем звіту про проходження практики, його

відповідність установленим вимогам, обґрунтованість наведених висновків та пропозицій;

- ставлення здобувача до роботи, його організованість і дисциплінованість та інші особисті риси, що проявились під час практики;
 - обов'язковість відвідування консультацій, які проводив керівник;
 - відгуки спеціалістів із бази практики, які надаються керівнику під час відвідування бази практики;
- 3) презентацію здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту;
- 4) відповіді на запитання.

Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання результатів навчання
90-100	Звіт про проходження практики і щоденник практики оформлені відповідно до вимог і подані до захисту у визначений кафедрою термін; звіт містить елементи новизни, має практичне значення; студент оволодів навичками дослідної роботи: збору інформації, аналізу, формулювання висновків, пропозицій; відповіді студента на питання вичерпні
82-89	Програма практики розкрита, але мають місце окремі недоліки не принципового характеру; недостатньо використані в процесі аналізу матеріали звітності; мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту, щоденника; здобувач на захисті продемонстрував добрі знання, відповів на запитання членів комісії
74-81	Мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту та щоденника; опущені граматичні та стилістичні помилки; мають місце неточності у розрахунках при проведенні аналізу; на захисті здобувач продемонстрував задовільні знання; відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні
64-73	Звіт про проходження практики та щоденник практики оформлені з численними помилками або не в повному обсязі, на захисті здобувач проявив повне незнання досліджуваного об'єкта, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання членів комісії
60-63	Здобувач допустив суттєві помилки при вирішенні завдань переддипломної практики, неспроможний дати пояснення виконаних розрахунків; звітні документи оформлені з помилками; оцінка керівника з практики та характеристика свідчать про низький рівень володіння знаннями, уміннями та компетенціями
35-59	Звіт подано керівникові на перевірку з порушенням термінів; виконаний із суттєвими запозиченнями інформаційно-теоретичного матеріалу; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито
1-35	Відсутні звітні документи: звіт, щоденник з практики та характеристика

Кількість балів знімається за порушення вимог:

1. Невідповідне оформлення звіту, щоденнику (вони повинні мати затверджену форму у вигляді робочого щоденника, який заповнюється

здобувачем вручну або за допомогою комп'ютерного набору, усі визначені пункти мають бути розкриті у повному обсязі), презентації – 5-15 балів.

2. Несвоєчасне затвердження плану, несвоєчасна реєстрація звіту із переддипломної практики, несвоєчасне подання до захисту – 5 балів. За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки здобувача вищої освіти за підписом керівника практики або завідувача кафедри.

8. Рекомендована література

Основна

1. Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця : наказ № 37 від 23.01.2025 р. URL: <https://hneu.edu.ua/content/documents/431/43045/Attaches/polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-hneu.pdf>

2. Положення про організацію практики студентів у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, затвердженого наказом 23.01.2025 р. № 36. URL: <https://hneu.edu.ua/content/documents/431/43045/Attaches/polozhennya-pro-organizatsiyu-praktyky-studentiv.pdf>

Додаткова

3. Методичні вказівки до проходження практики виробничої для здобувачів спеціальності 053 Психологія ОПП «Психологія» / укладачі: Н. В. Коляда, Т. В. Іванова, Л. О. Колісник, Д. Е. Данілова. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 62 с. https://ppst.sumdu.edu.ua/images/Metodychni_vkazivki/6006_2024.pdf

4. Методичні рекомендації до проходження переддипломної практики для здобувачів освіти освітнього рівня «Магістр» спеціальності 053 «Психологія» / А.М. Лукіяничук, Н.Г. Торба. Біла Церква: БІНПО, 2021. 30 с. <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2021/11/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B4%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F->

[%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-053-%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf](#)

6. Богдан Ж. Стресостійкість здобувачів вищої освіти в умовах війни / Ж. Богдан, О. Романовська // Соціально-психологічний супровід у мегаполісі: колективна монографія / за загальною науковою редакцією проф. О. О. Резван. - Харків: Вид. Іванченка І. С., 2024. – С. 212-238. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32099>

7. Максименко С. Д., Гришко О. Д. Психічний супровід і психічне здоров'я : посіб. для вищ. навч. закл. У 2 т. Т. 2. Харків : [б. в.], 2024. ISBN 978-617-555-217-9. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741253/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%20%D0%A2%D0%9E%D0%9C%202_%40%23.pdf

8. Психологія та поведінка споживача : навч. посіб. / уклад. В. В. Ушкальов. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 110 с. <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/29941/1/2023-%D0%A3%D1%88%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B2%20%D0%92%20%D0%92.pdf>

10. Управління конфліктами. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. О. А. Єрмоленко, В. М. Лугова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. — Електрон. текстові дан. (492 КБ). — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. — 51 с. : іл. — Загол. з титул. екрану. — Бібліогр.: с. 48-50. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30047>

Інформаційні ресурси

11. Сайт ПНС ім. С. Кузнеця. Навчальний курс «Переддипломна практика (другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» ОП «Психологія» [Електронний ресурс]. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=11133>

12. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

13. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. URL: <http://korolenko.kharkov.com>.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ДОГОВІР № _____
про проведення практики здобувача (ів) вищої освіти Університету

місто Харків

« _____ » _____ 2025 р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ (далі – заклад вищої освіти) в особі _____ проректора _____ з _____ навчально-методичної _____ роботи _____

_____ (посада, прізвище та ініціали)
діючого на підставі _____ (статут або доручення)
і, з другої сторони _____ (назва підприємства, організації, установи тощо)
(надалі–база практики) в особі _____ (посада)

_____, діючого на підставі _____ (прізвище, ініціали)
_____ (далі–сторони), уклали між собою договір:
(статут підприємства, розпорядження, доручення)

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувача (ів) вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Спеціальність (освітня програма)	Курс/ рік навчання	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти/прізвище та ініціали	Термін практики (початок – кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу здобувачів вищої освіти-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача вищої освіти-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови _____

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами вищої освіти під час проходження практики.

2.4. Заклад вищої освіти зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, дипломних робіт та звітів у встановленому порядку.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і закладу вищої освіти.

3.5. Місцезнаходження:

заклад вищої освіти: **61165, м. Харків, пр. Науки, 9-А**

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

база практики: _____

Підписи та печатки

Заклад вищої освіти:
проректор з навчально-методичної
роботи Університету

Каріна НЕМАШКАЛО .
(посада, прізвище та ініціали)

(підпис)

База практики:

(посада, прізвище та ініціали)

(підпис)

" ____ " _____ 20 ____ р.

М.П.

" ____ " _____ 20 ____ р.

М.П.

Керівник виробничої практики Університету	Ольга ВОРОШИЛНА	
Завідувач кафедри психології і соціології Університету	Жанна БОГДАН	

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

61165, м. Харків, пр. Науки, 9-А,
www.hneu.edu.ua

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

навчально-науковий інститут /факультет _____

кафедра _____

освітній рівень _____

спеціальність _____
(шифр і назва)

освітня програма _____
(шифр і назва)

курс _____, група _____

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Здобувач вищої освіти

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
направляється на _____ практику в
_____ (вид практики)
місто _____ на _____
_____ (назва підприємства)

Термін практики: з _____ по _____ 20__ р.

Керівник практики від Університету _____
_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від підприємства/ установи _____
_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

1. Основні положення практики

1.1. Здобувач вищої освіти до відбуття на практику повинен прослухати інструктаж керівника практики та отримати:

- оформлений щоденник - основний документ здобувача вищої освіти під час проходження практики;
- індивідуальні завдання з практики (у разі наявності);
- направлення на практику (у разі потреби).

1.2 Здобувач вищої освіти, прибувши на підприємство/установу, повинен подати керівникові від підприємства щоденник, пройти інструктаж з техніки безпеки й пожежної профілактики, ознайомитися з робочим місцем, правилами експлуатації устаткування та уточнити план проходження практики.

1.3. Під час проходження практики здобувач вищої освіти зобов'язаний суворо дотримувати правил внутрішнього розпорядку підприємства/установи.

1.4. Звіт з практики здобувач вищої освіти складає відповідно до календарного графіка проходження практики й додаткових вказівок керівників практики від ХНЕУ ім. С. Кузнеця й від підприємства.

1.5. Практика здобувача вищої освіти оцінюється за 100-бальною системою й враховується при призначенні стипендії нарівні з іншими дисциплінами навчального плану. Більш детально, критерії оцінювання наведено в робочій програмі практики.

1.6. Здобувач вищої освіти, що не виконав вимог практики й дістав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, направляється повторно на практику у вільний від навчання час.

1.7. Оформлений щоденник разом із звітом здобувач вищої освіти повинен завантажити на сайт персональних навчальних систем.

2. Календарний графік проходження практики

[illegible]

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ

ЗВІТ
З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

на тему _____

Керівник від бази практики:

(посада, підрозділ, прізвище та ім'я)

Здобувача 2-го року навчання, групи

другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 «Психологія»
ОПП «Психологія»

Рекомендована кількість балів _____

(підпис)

(прізвище та ім'я)

М.П.

Керівник від Університету:

(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

м. Харків
2025 р.